

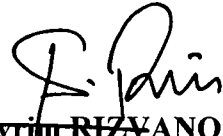

30117

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 30.06.2025

Evrin RIZVANOĞLU
İstanbul Milletvekili

2021 yılında Marmara Denizi'nde yaygın biçimde gözlemlenen ve kamuoyunda “deniz salyası” olarak bilinen müsilaj oluşumu, Türkiye'nin yakın dönem çevre tarihinde hem ekolojik hem de yönetsel düzeyde ciddi bir kırılmaya işaret etmiştir. Müsilaj vakası, yalnızca biyolojik çeşitliliği tehdit eden bir çevresel fenomen olarak değil, aynı zamanda çevre politikalarının planlama, uygulama ve denetim boyutlarında yapısal sorunlar barındırdığını gösteren bir uyarı niteliği taşımaktadır.

Bu doğrultuda, 2021 yılı Haziran ayında Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde Müsilaj Sorununun Sebeplerinin Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulmuş; bilim insanlarının katkısıyla hazırlanan komisyon raporunda, kirlilik kaynaklarının kontrol altına alınması, ileri biyolojik arıtma kapasitesinin artırılması, deniz ekosisteminin izlenmesi ve kurumsal koordinasyonun güçlendirilmesi yönünde somut öneriler sıralanmıştır.

Aynı yıl içerisinde Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinasyonunda Marmara Denizi Koruma Eylem Planı kamuoyuna açıklanmış ve bu çerçevede çeşitli teknik, idari ve mali önlemlerin devreye alınacağı ilan edilmiştir. Bununla birlikte, 2025 yılı itibarıyla Marmara Denizi'nde müsilaj yeniden gözlemlenmeye başlamış; dört yıllık süreçte atılan adımların kalıcılığı, uygulamaların etkililiği ve yapılan harcamaların sonuç üretip üretmediği konusunda ciddi soru işaretleri doğmuştur.

Gerek müsilajla mücadeleyle dair verilen siyasi taahhütlerin uygulanma düzeyi, gerekse de çevre yönetişiminin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleri çerçevesinde işlemediği yönündeki tespitler, bu sürecin yeniden ve bütüncül biçimde sorgulanmasını zorunlu kılmaktadır. Özellikle TBMM Araştırma Komisyonu'nun ortaya koyduğu bilimsel ve kurumsal önerilerin hangi

düzye hayata geçirildiği; bütçe kullanımı, mevzuat değişiklikleri, yerel yönetim uygulamaları ve özel sektörün denetimi gibi başlıklarda kamuoyunun aydınlatılması gerekmektedir.

Bu gerekçelerle, 2021-2025 dönemine ilişkin olarak aşağıdaki soruların yanıtlanması, çevresel kamu politikalarının etkinliğini değerlendirmek ve Marmara Denizi'nin geleceğine yönelik stratejilerin yeniden şekillendirilmesi açısından elzemdir.

Bu bağlamda;

1. Müsilaj, 2025 yılı itibarıyla yeniden Marmara Denizi'nin derinliklerinde görölmeye başlamıştır. 2021 yılında yaşanan felaketin tekrar etmemesi için Bakanlığınız tarafından hangi önlemler alınmıştır?
2. 2025 yılında müsilajla mücadele amacıyla Bakanlığınızca ayrılan bütçe ne kadardır? Bu bütçe kapsamında hangi kurumlar, kuruluşlar veya şirketlerle iş birliği yapılmaktadır?
3. Deniz dibindeki ekosistem üzerinde oluşan olumsuz etkileri gidermek için ne tür önlemler alınmıştır? Bu kapsamda hangi projeler hayata geçirilmiştir?
4. Müsilaj nedeniyle gelir kaybı yaşayan balıkçılar, turizm işletmeleri gibi meslek gruplarına herhangi bir devlet desteği sağlanmış mıdır? Sağlandıysa, bu desteklerin toplam tutarı ve kapsamı nedir?
5. 2021 ile 2025 yılları arasında Marmara Denizi çevresinde ileri biyolojik arıtma tesisi kuran belediye sayısı kaçtır? Bu belediyeler hangileridir?
6. Aynı dönemde ileri biyolojik arıtma tesisi kurmayan belediyelere karşı herhangi bir idari veya mali yaptırım uygulanmış mıdır? Uygulandıysa bunlar nelerdir?
7. Marmara Denizi Koruma Eylem Planı kapsamında, 2021–2025 yılları arasında belediyelere toplam ne kadar maddi destek sağlanmışır? Belediyelere verilen teknik destekler nelerdir?
8. 2021 ile 2025 yılları arasında Marmara Denizi'ni ya da denize akan nehirleri kirllettikleri veya atık su saldıkları gerekçesiyle hangi özel şirketlere ne kadar idari para cezası kesilmiştir?
9. Müsilajla mücadele amacıyla uygulamaya konulan Marmara Denizi Koruma Eylem Planı'nda yer alan maddelerden hangileri 2021 ile 2025 yılları arasında hayata geçirilmiştir?
10. 2021 yılında TBMM tarafından kurulan Müsilaj Sorununun Sebeplerinin Araştırılması ve Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla oluşturulan Araştırma Komisyonu'nun hazırladığı raporda yer alan önerilerden hangileri hayata geçirilmiştir? Komisyonun önerdiği yapısal, teknik ve idari önlemlerden hangileri uygulanmış, hangileri uygulamaya konulmamıştır?
11. Koordinasyon Kurulu ile Bilim ve Teknik Kurullar tarafından hazırlanan raporlar nelerdir? Bu raporlarda önerilen faaliyetlerin hangileri uygulanmıştır?
12. Marmara Denizi Stratejik Planı'nda (2021–2024) belirtilen hedeflerden hangileri gerçekleştirilmiştir? Hangi faaliyetler yürütölmüş, performans hedeflerine ne ölçüde ulaşılmıştır? Eksik kalan hedefler nelerdir? Bu hedeflerin toplam maliyeti nedir?
13. Stratejik Plan'da öngörölen amaç ve hedefler için belirlenen toplam bütçe ne kadardır? Bugüne kadar bu bütçenin ne kadarı, hangi alanlara harcanmıştır?
14. Marmara Bölgesi özelinde herhangi bir yerel iklim değişikliği planlaması yapılmış

mıdır? Yapıldıysa bu planların içerikleri ve sonuçları nelerdir?

15. Deniz kirliliğini önlemeye yönelik deşarj standartlarında bir güncelleme yapılmış mıdır? Bu doğrultuda ilgili mevzuatta ne tür düzenlemeler gerçekleştirilmiştir?
16. 2021–2025 yılları arasında Marmara Denizi'nde kaç deniz koruma alanı ilan edilmiştir? Bu alanlarda hangi çalışmalar yürütülmüştür?
17. Ergene Nehri'nden Marmara Denizi'ne yapılan derin deniz deşarjı uygulamasına son verilmesi planlanmakta mıdır? Planlanıyorsa bu sürecin zamanlaması ve uygulama adımları nelerdir?
18. Nilüfer ve Gönen çaylarına bırakılan sanayi atıklarına ilişkin olarak Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir proje veya planlama çalışması bulunmakta mıdır?